

Ježiš zomrel za každého z nás. Krutou a pomalou smrťou. Dobrovoľne, z lásky k nám. Prijmi tieto zamyslenia krížovej cesty ako jeden zo spôsobov pripomenutia si toho, čo pre nás, pre teba i pre mňa, urobil.

Pán Ježiš je odsúdený na smrť

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti, lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Ježiš vedel, že nebude prepustený. Ani to neočakával. Jeho človečenstvo sa ho pokúsilo zastaviť ešte v Getsemane, ale láska k Otcovi bola silnejšia ako všetko utrpenie, ktoré sa mu vtedy priam plasticky ukázalo. V tejto chvíli však zažíva ďalšiu ťažkú ranu. Neodmietli ho iba jednotlivci, odmietol ho jeho národ. Prišiel do svojho vlastného a vlastní ho neprijali. Nechceme ťa, odmietame ťa. Chceme radšej Barabáša. Meno Barabáš znamená niečo ako “syn otca”, no pravý Syn Otca je odmietnutý. Nechceme ťa ako kráľa, radšej si vyberáme cisára, ktorého nenávidíme. Stovky rokov čakajú na svojho skutočného kráľa a teraz si zrazu vyberú cisára, ktorého nenávidia, len preto, lebo sa im to v tejto chvíli hodí.

Preto je také dôležité, aby v našej modlitbe Ježiš počul, že my ho chceme, že my po ňom túžime.

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami aj nad dušami v očistci.

Pán Ježiš berie kríž na svoje plecia

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti, lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Je rozhodnuté. Ježiša čaká ukrižovanie. Členovia rady a dav vykrikovali, že chcú jeho ukrižovanie. Ani nevedeli, že sa tak naplní Písmo, v ktorom stojí: “Prebodli mi ruky a nohy” (Ž 22, 17). Židia totiž usmrcovali ukameňovaním, to nariaďoval ich Zákon pre rúhačov.

Napriek tomu bude Ježiš ukrižovaný. Rímski vojaci väčšinou priviedli zločincov priamo na popravisko a tam ich ukrižovali, alebo ich ukrižovali niekde blízko, napríklad pri ceste, ako výstrahu pre ostatných. Tu sa však stretli dve požiadavky. Židovská tradícia vyžadovala popravu mimo mesta a zároveň tu bol veľký rozvášnený dav, ktorý potreboval divadlo. Priniesli teda kríž. Nech má dav radosť. Ježiš si ho bude niesť až na kopec za mestom, na Golgotu.

Nakladajú kríž na doráňaného Ježiša a krížová cesta sa začína. Ten, ktorý povedal, že je “cesta, pravda a život”, musí absolvovať túto cestu krutej bolesti a potupnej smrti.

Aj my sa niekedy snažíme vytlačiť Ježiša “mimo mesta”, za hradby nášho života. Môže to byť kvôli tomu, že sa cítime ako farizeji a veľrada ohrození tým, že by sme sa museli niečoho vzdať, niečo stratiť. Alebo sa jednoducho hanbíme pustiť Ježiša dovnútra nášho života, lebo sme urobili či stále robíme veci, ktoré sa mu nepáčia. Aká zbytočná škoda. Len tým sami seba oberáme o jeho objatie, prijatie, odpustenie.

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami aj nad dušami v očistci.

III

Pán Ježiš prvý raz padá pod krížom

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti, lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Scenár brutálnych režisérov nevychádza. Ježiš je príliš slabý. Padá na zem. Pilátov kompromis medzi oslobodením Ježiša a utíšením davu nazvaný "bičovanie" si vypýtal krutú daň. Židovské palicovanie sa s týmto rímskym masakrom nedá porovnávať. Olovené guľičky či háčiky dokatovali Ježišovo telo tak, že je mu vidno niektoré kosti. Ako predpovedá žalmista: "môžem si spočítať všetky svoje kosti" (Ž 22, 18). Ježiš je oslabený pálivou bolesťou, ranami, ktoré sa stále otvárajú, i veľkou stratou krvi.

Nedokáže sám vstať a už vôbec nie zdvihnúť kríž. Vojaci Ježiša surovo zdvihnú a znovu na neho naložia kríž. Nie zo súcitu, ale preto, že rozvášnený dav neradno nechať dlho čakať. Ježiš je bez síl a to má väčšiu časť cesty ešte pred sebou.

Keď sa bez síl cítíme my, Ježiš nám rozumie. Vie, aké to je. No nielen to. On nám rozumie, ale vie nám dať aj novú silu.

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami aj nad dušami v očistci.

IV

Pán Ježiš sa stretá so svojou Matkou

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti, lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Ešte včera pri večeri bol pri stole obklopený blízkymi. Potom sa zrazu ocitol sám. Prosil apoštolov, aby sa modlili s ním, no oni zaspali. A odkedy sa ho zmocnila chrámová stráž, ostal sám. Sám vo svojom utrpení. Možno začul, ako zopár ľudí, ktorí ho mali radi, kričali pred Pilátom, aby Ježiša prepustil, ale to bolo všetko. Zrazu vidí svoju matku. Podarilo sa jej pretlačiť sa cez dav i stráže a aspoň krátku chvíľu byť s ním, kým ju vojaci neodsotili späť. No Ježiš je vďačný aj za ten krátky okamih.

Mária sa snažila zachovávať v srdci Božie slovo a snažila sa byť blízko pri Ježišovi. Blízko, aj keď ju to nesmierne bolelo. A čo my? Hľadáme jeho prítomnosť? Čo vlastne v živote hľadáme?

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami aj nad dušami v očistci.

V **Šimon z Cyrény pomáha Ježišovi niesť kríž**

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti, lebo si svojim krížom vykúpil svet.

Vojaci vidia, že Ježišovi opäť dochádzajú sily. Boja sa, že im tam predčasne zomrie a budú mať problém. Jednak, čo urobia s telom, a jednak, čo urobia s davom. Rozkaz znel: Ukrižovať! Typickí vojaci plniaci rozkaz. Napadlo im, že niekto musí Ježišovi pomôcť.

Som si istý, že ak by zakričali, či je tam niekto, kto by Ježišovi pomohol, tí, ktorí ho mali radi a snažili sa kráčať v tom dave, by sa určite prihlásili. No oni jednoducho schmatli človeka, ktorý bol najbližšie. Nevadilo im, že len ide okolo (Biblia hovorí, že šiel z poľa, čiže zrejme mal pri sebe nejaké náradie) a že má so sebou deti. Podľa mňa to nebola len "náhoda". Nepomohol mu nikto z Izraela, jeho národ ho predsa odmietol. Musel mu pomôcť prístahovelec, cudzinec tmavej pleti, Šimon z Cyrény, ktorá sa nachádzala v dnešnej Líbyi. Aké symbolické.

Šimon Cyrénsky bol prinútený Ježišovi pomôcť. Tradícia hovorí, že keď videl Ježiša takto zblízka, uveril v neho. A aj jeho synovia uverili a boli veľmi aktívni v Cirkvi. Budme tými, ktorých netreba nútiť pomáhať, slúžiť, Ježišovi.

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami aj nad dušami v očistci.

VI **Veronika podáva Ježišovi šatku**

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti, lebo si svojim krížom vykúpil svet.

Veronika vraj znamená "pravý obraz". Tradícia hovorí, že sa predtým volala inak a meno Veronika dostala v súvislosti s touto šatkou. Bola to väčšia šatka, ktorú vtedy ženy bežne nosili na oblečení. Keď išiel okolo sprievod, dav s Ježišom, Veronika videla, že Ježišova tvár je plná krvi. Niet divu, stále mal na hlave korunu z tŕnia, veď vojakom ani náhodou nenapadlo dať mu ju dole. Myslím si, že tú šatku si spontánne odmotala z oblečenia, vbehla medzi vojakov a podala ju Ježišovi. Ten si ju priložil na tvár. Iným spôsobom sa ťažko utiera tvár plná krvi. Potom šatku vrátil Veronike. Všetko sa udialo tak rýchlo, že vojaci ani nestihli zareagovať. Rýchla služba, ale veľká pomoc pre Ježiša i pre nás. Pretože na šatke ostal obraz Ježišovej tváre.

Niekedy od nás Pán potrebuje rýchlu akciu. Možno niečo malé. Rýchly vnem od Ducha Svätého. Aká je naša reakcia? Dlhو zvažujeme, hľadáme výhovorky, chceme si to ešte aspoň dvakrát overiť? Alebo zareagujeme? Je možné, že ak by Veronika zaváhala, podobná príležitosť by sa už nenaskytla. Zareagovala v pravej chvíli a odmenou pre ňu i pre nás všetkých bol obraz Ježišovej tváre, ktorý ostal na vrátenej šatke.

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami aj nad dušami v očistci.

VII **Pán Ježiš druhý raz padá pod krížom**

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti, lebo si svojim krížom vykúpil svet.

Vyzerá to tak, že Šimon Cyrénsky už svoju úlohu splnil, a vojakom sa zdalo, že Ježiš si už dosť oddýchol, preto na neho znova naložili kríž. No netrvalo dlho a Ježiš opäť padá. Vojaci sú zvyknutí konať silou, možno použili aj bič, aby Ježiša prinútili vstať. No on už nemá síl.

Golgota je naozaj blízko. Jeruzalem v tej dobe síce nebol malým mestom, no aj tak cesta nebola dlhšia viac ako jeden kilometer, v súčasnosti má Krížová cesta asi 700 m. Vojaci teda chvíľu počkajú, potom Ježiša zdvihnú a znovu naňho naložia kríž. Nebudú ho predsa niesť oni. Ani ten kúsok.

Ďalší pád pod krížom. Ježiš to nezvláda ako neohrozený bohatier. Ďalší dôvod pre jeho nepriateľov. Ako by tento mohol byť Mesiáš, keď stále padá?! No Ježiš je teraz Baránok, obetný Baránok vedený na zabitie. Obetný, lebo sa obetuje namiesto nás. Namiesto teba a mňa.

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami aj nad dušami v očistci.

VIII **Pán Ježiš napomína plačúce ženy**

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti, lebo si svojim krížom vykúpil svet.

Dav kráčajúci cestou na Golgotu míňa plačúce ženy. Myslím si, že neboli jediné a že plakali aj mnohí muži, ktorí milovali Ježiša. Tieto ženy však stáli blízko a bolo ich naozaj počuť. "Neplačte nado mnou". Ľudsky ťažko splniteľná prosba. Ako možno neplakať v tejto situácii? Ako sa dá vidieť toľké utrpenie, toľkú bolesť, toľkú hrubosť a násilie, a neplakať? Ježišove slová vyznievajú trochu tvrdo, preto aj blahoslavená Katarína Emmerichová dodáva pri opise svojich videní umučenia Pána, že Ježiš potom povedal ženám ešte nejaké milé slová.

No dá sa na to pozrieť aj z iného pohľadu. Ježiš uprostred svojej bolesti nemyslí na seba. Myslí na všetkých, za ktorých zomiera. A je možné, že vidí aj to brutálne zničenie Jeruzalema, pri ktorom zahynú stovky tisíc ľudí.

Verím tomu, že keď Ježiš podstupoval celé toto utrpenie a mučenie, myslel na nás. Na každého jedného človeka. Aj na mňa, aj na teba. Túžba zachrániť nás mu dodávala silu. Na zničenie sily hriechu je potrebné, aby sa preliala jeho krv. A tej sa prelialo naozaj veľa. No je k tomu potrebné pridať aj naše pokánie. Možno preto hovorí ženám: "plačte nad sebou".

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami aj nad dušami v očistci.

IX Pán Ježiš tretí raz padá pod krížom

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti, lebo si svojim krížom vykúpil svet.

Je tu Golgota, posledný úsek cesty. Ten najťažší. Cesta sa skončila, lebo sme už za hradbami mesta. Ostal len ťažko schodný, neupravený chodník. Golgota je síce malý kopec, ale pre mučeného a dobitého Ježiša na hranici kolapsu, nesúceho ťažký kríž, je to ako Mount Everest. Keď chýba už len pár metrov, padá na zem. Definitívne. Vidia to aj vojaci, preto tých niekoľko metrov už Ježiša dovlečú po zemi.

Keď vidia, že je úplne nevládný, nechajú ho ležať a idú zdvihnúť a pripraviť kríž. Ježiš má aspoň chvíľu na to, aby chytil dych, aby sa mu telo trochu upokojilo a svaly sa aspoň trochu uvoľnili. Ako prorocky hovorí žalmista: "som ako rozliata voda, uvoľnili sa mi všetky kosti." (Ž 22,15)

Ježiš vie, aké je byť úplne vyčerpaný, úplne bez síl, vie, aké je bezmocne ležať. A keď hovorí: "Podťe ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení (už nevládzete) a ja vás posilním", vieme, že to myslí vážne. Aj my to berme vážne a prichádzajme k nemu pre posilnenie.

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami aj nad dušami v očistci.

X Pánovi Ježišovi zvliekajú šaty

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti, lebo si svojim krížom vykúpil svet.

Vojaci sa znova vrhli na Ježiša. Tentokrát preto, aby mu zobrali šaty. Malo to dva ciele. Šaty spolu so všetkým, čo u odsúdeného nájdú, sú korisťou pre vojakov a navyše, nahota ukrižovanému spôsobuje ďalšiu potupu. Tak z Ježiša trhajú šaty a delia si ich medzi sebou. Keď zistia, že pod nimi má tuniku utkanú vcelku, sú prekvapení. Nečakali takú vzácnosť. Utkat také rúcho trvalo naozaj dlho a preto bolo veľmi drahé. Viacerí sa domnievajú, že mu ho utkala mama, ktorá si na tom dala veľmi záležať a s láskou tomu venovala dlhé hodiny. Vojaci si dali špeciálny pozor, takú vzácnosť predsa nezničia, radšej si o ňu zahrajú kocky. "Delia si moje šaty a o môj odev hádžu lós," predpovedalo Písmo už dávno predtým (Ž 22, 19).

Nahota vyvoláva hanbu už od vyhnania z raja. "Som nahý a preto som sa skryl." (Gen 3, 10) Ježišova nahota na kríži má moc uzdravovať našu hanbu. Táto hanba nám často bráni prichádzať k Bohu. Nedovoľ to! Ježiš na kríži nemohol nič skryť - aby si ty nemusel nič skrývať pred Bohom. On o tom aj tak vie a čaká, kedy mu o tom sám povieš, aby si mohol zažiť, ako ti odpúšťa a ako tvoj pocit hanby mizne.

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami aj nad dušami v očistci.

XI **Pána Ježiša pribíjajú na kríž**

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti, lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Ježiša už zbaveného šiat naťahujú na kríž hodený na zemi. Nedeje sa to tak ako na niektorých obrazoch, že mu vojak drží ruku a zároveň pribíja kliniec. Vojaci zvyknutí na to, že odsúdený sa všemožne vzpiera, bráni a kope, sa zvalia na Ježiša, jeden mu sadne na hrud', ďalší mu sadne na ruku, ďalší na nohy, prípadne použijú povraz, ktorý poriadne pritiahnu. Kmášu s ním a jeden z nich pribíja kliniec. Keď sú hotoví, kríž vztýčia.

Všetci ho teraz vidia. Tí, ktorí ho chceli ukrižovať, sú konečne spokojní. Ich strach, že sa z toho nejako vyvlečie, opadol. Nenávisť však zostala. Preto na neho pokrikujú a posmieávajú sa mu: "Ak si Mesiáš, zostúp z kríža!"

Tí, čo ho milujú, plačú. Ale aspoň môžu pristúpiť bližšie ku krížu. Vojaci už necítia nebezpečenstvo, dav sa utíšil, lebo dosiahol svoje, preto im dovoľia prísť.

Ukrižovaný. Pre Židov veľké pohoršenie, lebo "prekliaty každý, ktorý visí na dreve". Pre pohanov bláznovstvo. Veď kto by nasledoval kráľa, ktorý prehráva, ktorého chytia a ukrižujú? Pre nás, ktorí veríme, je to však Božia moc a Božia múdrosť (1 Kor 1, 24). Keď pochopíme, prečo Ježiš trpí a zomiera na kríži, prináša nám to do života veľkú silu a moc. A dáva nám to múdrosť, zmysel života i odpovede na ťažké otázky.

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami aj nad dušami v očistci.

XII **Pán Ježiš na kríži zomiera**

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti, lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Ježiš trpí na kríži. Všetko ho bolí. Najhoršie je to, že sa dusí. Musí sa stále pokúšať nadvihnúť sa tak, že sa zaprie nohami. Kvôli veľkej bolesti to dokáže len na jeden či dva nádychy... Potom sa opäť dusí. Silný muž, ktorý predtým nebol mučený a bičovaný rímskym spôsobom, sa dokázal trápiť na kríži aj dva dni. Ale Ježiš už nemá síl. Vie, že sa blíži koniec. No bude to zároveň koniec tej obrovskej bolesti a trápenia.

Môže však hľadiť na svojich najbližších. Vidí svoju matku, Máriu Magdalénu, učeníka Jána a zrejme aj ďalších, ktorí mu boli blízki. Z posledných síl ešte dáva učeníkovi na starosť svoju matku a vie, že už urobil všetko, čo mal. Preto môže povedať: Je dokonané. Toto slovo sa dá preložiť aj ako "je zaplatené". Zaplatené za všetky hriechy sveta. Aj za moje, aj za tvoje. Ako neskôr povie svätý Peter vo svojom liste, že sme neboli kúpení, nebolo za nás - za naše hriechy, za naše vykúpenie - zaplatené, zlatom či striebrom, ale niečím oveľa vzácnejším, nevyčísliteľným: predrahou Ježišovou krvou.

Je dokonané, preto Ježiš s láskou osloví svojho Otca: "Do tvojich rúk porúčam svojho ducha."

Keď svätý Pavol hovorí o kríži, vidí v ukrižovaní obrovský prejav lásky. Vie, že Ježiš ho miluje a seba samého obetoval aj zaňho. Každý z nás je pozvaný k tej milosti, aby sme si uvedomovali, vedeli a prežili vo svojom srdci, že Ježiš zomiera za každého z nás. Aby každý z nás mohol povedať, že Ježiš vydal seba samého za mňa.

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami aj nad dušami v očistci.

XIII **Pánovo telo skladajú z kríža**

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti, lebo si svojim krížom vykúpil svet.

Ježiš bol taký dobitý a všetky sily stratil tým, že si musel nieť kríž, že zomiera prvý. Rimania si vychutnávali dlhé utrpenie ukrižovaných, ale tu museli urobiť výnimku. Začínali sa židovské sviatky Paschy, Veľkej noci, a židia mali predpis, podľa ktorého počas sviatkov nemohli ukrižovaní (či inak popravení) zostať na verejnosti. Večer sa už blížil a ďalší dvaja odsúdenci ešte žili, preto im vojaci šli polámať nohy, aby rýchlejšie zomreli. Keď prišli k Ježišovi, videli, že je už nejaký čas mŕtvy. Stotník, teda veliteľ, mu dlhou kopijou prebodol cez bok srdca. Opäť sa naplnilo Písmo: "kosť mu nebude zlomená" a "uvidia, koho prebodli". Keď Jozef z Arimatey, vážený a bohatý člen veľrady, šiel vypýtať Ježišovo telo od Piláta, aby ho mohol pochovať, Pilát bol prekvapený, že Ježiš tak rýchlo zomrel. Hoci to bol práve on, kto vydal príkaz tak kruto ho zbičovať. Pilát dal Jozefovi súhlas. Zrejme bol aj prekvapený, že člen veľrady, a ešte taký vážený, sa chce postarať o Ježišovo telo. S povolením prišiel za vojakmi, ktorí strážili kríže, a s pomocou Nikodéma začali telo dávať dole. Zložili ho do náručia jeho matky.

Jozef Arimatejský a Nikodém. Obaja členovia veľrady. Uznávaní. Obaja poriadne riskujú. Nevedia a ani si nemyslia, že Ježiš vstane z mŕtvych. Chcú mu preukázať poslednú úctu bez ohľadu na to, čo ich za to čaká. My vieme, že Ježiš vstal z mŕtvych a žije, a aj tak sa niekedy bojíme preukázať mu nejakú službu, priznať sa k nemu, keď sa iní nepriznávajú. Urobiť pre neho niečo, čo možno zaskočí ľudí okolo nás.

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami aj nad dušami v očistci.

XIV **Pána Ježiša pochovávajú**

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti, lebo si svojim krížom vykúpil svet.

Matke vzali z náruče Ježišovo telo a šli ho pochovať. Je to zvláštne. Napriek tomu, že je tam Ježišova matka, ďalšie ženy, čo nasledovali Ježiša, apoštol Ján a zrejme i ďalší učenici a nasledovníci Ježiša, v hlavnej úlohe sú dvaja členovia veľrady, jeden z nich navyše aj veľmi uznávaný farizej. Ten neprišiel len pomôcť pochovať telo, ale priniesol naozaj veľké množstvo vonných masť, ktoré sa používali na pomazanie tela na pohreb. Jozef Arimatejský ponúkne aj úplne nový hrob vytesaný do skaly, ktorý mal pripravený pre seba. A ten sa "zhodou okolností" nachádzal v záhrade, ktorá bola hneď vedľa Golgoty. Jozef s Nikodémom Ježišovo telo odniesli, uložili do hrobky, natreli vonnými masťami, zabalili do plátna a ešte aj zavalili vchod do hrobu veľkým kameňom. Ježišovo telo leží v hrobe. Nepoužitom a neporušenom. Dalo by sa povedať - v "panenskom". Ako sa jeho život počal v panenskom lone, tak jeho mŕtve telo leží v panenskom hrobe.

Hrob je symbolom toho, že život sa končí. Keď povieme, že sme niečo pochovali, znamená to, že s tým už nepočítame, niečo sme definitívne ukončili. Dovtedy hrob znamenal úplný koniec. My však vieme, že Ježiša hrob udržať nemôže. Že on je ten, ktorý vstane z mŕtvych a kriesi mŕtvych. Takisto má moc vzkriesiť mnohé veci a oblasti, ktoré sme my už pochovali.

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami aj nad dušami v očistci.